

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XVI

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2021

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XVI

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2021

Komitet naukowy / Scientific Committee:

Prof. Peter van Alfen, Prof. Michael Alram, Prof. Aleksander Bursche, Prof. François de Callataÿ, Dr Karsten Dahmen, Prof. Georges Depeyrot, Dr Haim Gitler, Zofia Gołubiew, Prof. Wiesław Kaczanowicz, Elżbieta Korczyńska, Prof. Katerini Liampi, Prof. Adam Małkiewicz, Prof. Andrew Meadows, Prof. Mariusz Mielczarek, Dr Jiří Militký, Prof. Janusz A. Ostrowski, Prof. Maciej Salamon, Prof. Bernhard Weisser

Redakcja / Editorial Board:

Redaktor / Editor in Chief – Jarosław Bodzek
Zastępca redaktora / Associate Editor – Mateusz Woźniak
Sekretarze / Secretaries – Dorota Malarczyk, Anna Bochnak, Barbara Zając

Redaktor tematyczny / Theme Editor:

Peter van Alfen

Redaktor językowy / Linguistic Editor:

Peter van Alfen

Recenzenci / Reviewers:

Prof. Bartosz Awianowicz, Dr Hab. Katarzyna Balbuza, Dr Hab. Mateusz Bogucki, Prof. Kevin Butcher, Dr Witold Garbaczewski, Prof. Matthias Hardt, Dr Johan Van Heesch, Dr Wilhelm Hollstein, Prof. Stanley Ireland, Dr Krzysztof Jarzęcki, Dr Szymon Jellonek, Dr Adam Kędzierski, Prof. Koray Konuk, Dr Piotr Kotowicz, Prof. Marek Olbrycht, Prof. Michał Parczewski, Dr Evgeni Paunov, Dr Grzegorz Śnieżko, Prof. Michael Vickers, Dr Eliza Walczak, Dr Ulrich Werz, Dr Tomasz Więcek, Dr David Wigg-Wolf, Dr Michał Wojenka, Dr Hab. Marcin Wołoszyn

Redaktorzy prowadzący / Managing Editors:

Dorota Malarczyk, Anna Kowalczyk

Tłumaczenia / Translations:

Jarosław Bodzek, Karolina Kariat, Andrzej Leligdowicz, Nasim Luczaj, Borys Paszkiewicz, Anna Sosenko, Iwona Zych

Korekta / Proofreading:

Aedaan Shaw

Projekt graficzny i typografia / Graphic design and desk top publishing:

Luiza Berdak

Skład i lamanie / Typesetting and page layout:

Zofia Stawiska

Adres redakcji / Address of the Editorial Office:

Muzeum Narodowe w Krakowie
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków
tel. (+48) 12 433 58 50, e-mail: notae@mnk.pl
<http://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>

Wyłącznie odpowiedzialność za przestrzeganie praw autorskich dotyczących materiału ilustracyjnego ponoszą autorzy tekstów.
Authors of the texts bear the sole responsibility for observing the copyright illustrations.

Wersją pierwotną *Notae Numismatae – Zapiski Numizmatyczne* jest wersja elektroniczna.
The electronic edition of the *Notae Numismatae – Zapiski Numizmatyczne* is treated as its original version.

© Muzeum Narodowe w Krakowie i Autorzy, 2021

ISSN 1426-5435

SPIS TREŚCI / CONTENTS

- 9 Od redakcji
10 From the Editors

ARTYKUŁY / ARTICLES

- SŁAWOMIR SPRAWSKI
13 *The Temenidae, Who Came Out of Argos. Literary Sources and Numismatic Evidence on the Macedonian Dynastic Traditions*
Temenidzi, którzy przybyli z Argos. Macedońskie tradycje dynastyczne w źródłach literackich i świadectwach numizmatycznych
- CATHARINE C. LORBER
43 *A Die Study of the Silver Staters (Didrachms) of Thessalian Larissa*
Studium powiązań stempli srebrnych staterów (didrachm) tesalskiej Larissy
- JAROSŁAW BODZEK
77 *The Sabakes' "Owl" from the Collection of the District Museum in Toruń and Some Notes on the Coinage of the Penultimate Achaemenid Satrap of Egypt*
„Sówka” Sabakesa ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu i kilka uwag na temat mennictwa przedostatniego achemenidzkiego satrapy Egiptu
- ÖMER TATAR
97 *Two Rare Shield/Helmet Type Macedonian Regal Bronze Coins from the Collection of the Museum of Anatolian Civilizations in Ankara*
Dwie rzadkie królewskie monety macedońskie typu „tarcza/helm” z kolekcji Muzeum Anatolijskich Cywilizacji w Ankarze
- ANNA ANZORGE-POTRZEBOWSKA
107 *On the Search for *Damnatio Memoriae* on Ancient Roman Numismatic Artefacts. Research Assumptions*
O poszukiwaniach damnatio memoriae na starożytnych rzymskich numizmatach. Postulaty badawcze
- PIOTR JAWORSKI
125 *Reading the History of the Roman Fort in Apsaros (Autonomous Republic of Adjara, Georgia) from a Numismatic Perspective*
Odczytując historię rzymskiego fortu w Apsaros (Adżarska Republika Autonomiczna, Gruzja) z perspektywy numizmatycznej

- 143 PRZEMYSŁAW DULĘBA, ANDRZEJ ROMANOWSKI
New Finds of Roman Coins from the Przeworsk Culture Settlements
in the Nidzica and Szreniawa River Basins
*Nowe znaleziska monet rzymskich na osadach kultury przeworskiej w dorzeczu
Nidzicy i Szreniawy*
- 177 DAGMAR GROSSMANNOVÁ
Finds of Byzantine Coins in the Collection of the Moravian Museum.
A Contribution to the Completion of the Register of Byzantine Coins in Moravia
*Znaleziska monet bizantyńskich w kolekcji Morawskiego Muzeum Krajowego.
Przyczynek do uzupełnienia rejestru monet bizantyńskich na Morawach*
- 201 DOROTA MALARCZYK, ŁUKASZ MIECHOWICZ, SYLWIA WAJDA
Dirham Imitations and Glass Beads from the 10th Century Discovered
in an Early Medieval Building in Kłodnica, Municipality of Wilków, Lublin
Voivodeship
*Naśladownictwa dirhamów i szklane paciorki z X w. odkryte we wczesno-
średniowiecznym budynku w Kłodnicy, gm. Wilków, woj. lubelskie*
- 225 ANNA BOCHNAK
Drohiczyn-type Small Lead Seals with the Image of a Bird from the Collection
of the National Museum in Krakow. Old Ruthenian Sigillography Versus Early
Piast Numismatics
*Plomby typu drohiczyńskiego z wyobrażeniem ptaka w kolekcji Muzeum
Narodowego w Krakowie. Staroruska sfragistyka versus wczesnopiastowska
numizmatyka*
- 243 LILIA DERGACIOVA, IRINA STANKIEWICZ
Coin Hoard of Moldovan Copper Coins Found in the Belgorod Fortress
on the Dniester River (Ukraine)
*Skarb miedzianych monet moldawskich znaleziony na terenie twierdzy Białogród
nad Dniestrem (Ukraina)*
- 261 ELŻBIETA M. KŁOSIŃSKA, BORYS PASZKIEWICZ
A Coin Hoard from the 16th Century Found During Archaeological Excavations
at Perespa, and Its Context
*Zbiór monet z XVI w. znalezione podczas wykopalisk archeologicznych
w Perespie i jego kontekst*

RECENZJE / REVIEWS

- 301 JAROSŁAW BODZEK
HAIM GITLER, OREN TAL, *The Nablus 1968 Hoard. A Study of Monetary
Circulation in the Late Fourth and Early Third Centuries BCE. Southern Levant,*

with contribution of ARNOLD SPEAR and SYLVIA HURTER, DANA ASHKENAZI and ADIN STERN, *Numismatic Notes and Monographs* 171, The American Numismatic Society, New York 2019, 209 pages, 41 plates; ISBN 978-0-89722-360-7; ISSN 0078-2718

JAROSŁAW BODZEK

- 307 CATHARINE C. LORBER, *Coins of the Ptolemaic Empire. Part I: Ptolemy I through Ptolemy IV. Volume 1: Precious Metal, Volume 2: Bronze*, The American Numismatic Society, New York 2018, 625 and 205 pages, 76 and 46 plates; ISBN 978-0-89722-332-4

BARBARA ZAJĄC

- 312 RENATA CIOŁEK, ROKSANA CHOWANIEC (eds.), *Aleksandria. Studies on Items, Ideas and History Dedicated to Professor Aleksander Bursche on the Occasion of his 65th Birthday*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2021, 446 pages; ISBN 978-3-447-11554-4; DOI: 10.2307/j.ctv1h9djth

ALESSANDRA MAGNI

- 322 PAWEŁ GOŁYŻNIAK, *Engraved Gems and Propaganda in the Roman Republic and under Augustus*, Archaeopress Roman Archaeology 65, Archaeopress, Oxford 2020, 618 pages, 1015 figures; ISBN 978-1-78969-539-7

KATARZYNA BALBUZA

- 328 RICHARD ANTHONY ABDY and PETER FRANZ MITTAG, *The Roman Imperial Coinage, Volume II, Part 3: From AD 117–138, Hadrian*, Spink, London 2019, 332 pages, 218 plates, indices; ISBN 978-1-912667-18-5

BARBARA ZAJĄC

- 333 MATEUSZ BOGUCKI, ARKADIUSZ DYMOWSKI, GRZEGORZ ŚNIEŻKO (eds.) *Slivers of Antiquity. The Use of Ancient Coins in Central, Eastern and Northern Europe in the Medieval and Modern Periods / Okruchy starożytności. Użytkowanie monet antycznych w Europie Środkowej, Wschodniej i Północnej w średniowieczu i okresie nowożytnym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2020, 444 pages, 1 map; ISBN 978-83-235-4697-9; DOI: 10.31338/uw.9788323547051

KRONIKA / CHRONICLE

MATEUSZ WOŹNIAK

- 341 Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2020)
345 The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum
in Krakow (2020)

MATEUSZ WOŹNIAK

Muzeum Narodowe w Krakowie

ORCID: 0000-0002-1243-6536

Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2020)

W 2020 roku zespół Gabinetu Numizmatycznego pracował w składzie: dr hab. Jarosław Bodzek (kierownik, monety starożytne), mgr Anna Bochnak (monety nowożytne, varia), mgr Anda Jaworucka-Drath (pieniądz papierowy), mgr Dorota Malarczyk (monety orientalne, depozyty), mgr Agnieszka Smołucha-Sładkowska (medale) oraz mgr Mateusz Woźniak (monety średniowieczne).

Kolekcja Gabinetu Numizmatycznego liczyła na koniec 2020 roku 117 496 obiektów, a wraz z depozytami i obiektami niebędącymi muzealiami (materiały pomocnicze) – 124 102. Zasób kolekcji powiększył się (inwentarzowo) w stosunku do poprzedniego roku o 1973 obiekty.

Rok 2020 był, ze względu na liczne obostrzenia w ramach działań mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19, zdecydowanie uboższy w aktywności związane z wyjazdami na konferencje, prowadzeniem wykładów czy realizowaniem kwerend naukowych. Gros pracy zespołu Gabinetu Numizmatycznego wiązało się z opracowywaniem obiektów w systemie bazodanowym MUZA, czego rezultaty można oglądać w cyfrowym katalogu zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie (<https://zbiory.mnk.pl>).

Mimo trudnej ogólnoswiatowej sytuacji nie zawiedli nasi darczyńcy, wzbogacając kolekcję Gabinetu Numizmatycznego o kolejne interesujące obiekty. Najliczniejszą grupę (niemal 1200 obiektów) podarował Mirosław Kruszyński (Genewa).

Wśród darów wyróżniają się starożytne monety kuszkańskie i indyjskie (78 sztuk). Bardzo interesującą grupę stanowi niemal 400 monet kolonii europejskich na Dalekim Wschodzie (XIX–XX w.), między innymi Kompanii Wschodnioindyjskiej, Indii Brytyjskich, Portugalskich i Holenderskich, Cejlonu, Malezji, Borneo, Nepalu i Birmy. Licznie reprezentowane są także datowane na XVII–poł. XIX wieku emisje państw włoskich, Państwa Papieskiego, Zakonu Maltańskiego, księstw

Lotaryngii i Salzburga (niemal 200 sztuk) oraz lokalne monety szwajcarskie z okresu XVI–XIX wieku (189 sztuk).

Dzięki darowi Mirosława Kruszyńskiego zbiór dewocjonałów powiększył się o kolejne medaliki i odznaki religijne (46 sztuk).

Kolejny raz naszą kolekcję papierów wartościowych wzbogacił Leszek Koziarowski, prezes Stowarzyszenia Kolekcjonerów Historycznych Papierów Wartościowych, przekazując 11 akcji polskich z okresu międzywojennego oraz XIX- i XX-wieczne polskie, rosyjskie i belgijskie obligacje (w liczbie 9 sztuk), a Mirosław Kruszyński podarował niemal 150 banknotów z XX i XXI wieku.

Dział monet fałszywych wzbogacił się o obiekty pochodzące z darów Jacka Budyna, Andrzeja Gila, Jana M. Ostrowskiego i Mateusza Woźniaka.

Z kolei kolekcja variów powiększyła się dzięki przekazom: Mirosława Kruszyńskiego (ciężarki do złota z Ghany, odważniki do opium z Birmy, afrykański pieniądz przedmiotowy), Łukasza Woźniaka (plomba towarowa związana z okresem panowania Władysława Jagiełły (1386–1434)) i Mateusza Woźniaka.

Pod koniec 2020 roku udało się, mimo niesprzyjających warunków, otworzyć nową wystawę czasową „Gdzie Rzym, gdzie Krym... Mennictwo Złotej Ordy i Chanatu Krymskiego” (29.12.2020–19.12.2021). To kolejna odsłona prezentacji historii mennictwa orientalnego, po otwartej w 2015 roku wystawie „Między Wschodem a Zachodem. Od Damaszku do Andaluzji. Pieniądz islamski w wiekach średnich”, w której posiłkowaliśmy się zbiorami prywatnymi. Podstawą najnowszej wystawy była kolekcja będąca własnością Sławomira Liszewskiego. Prezentowany znakomity wybór został uzupełniony w niewielkim stopniu przez numizmaty ze zbiorów Jacka Budyna i Muzeum Narodowego w Krakowie. Poza monetami chanów Złotej Ordy i władców Chanatu Krymskiego wystawę wzbogaciły emisje księstw ruskich zależnych od Złotej Ordy, monety kolonii genueńskich na Krymie oraz osmańskiej Turcji, która w 1475 roku zajęła Krym, stając się zwierzchnikiem Chanatu Krymskiego. Kuratorami wystawy byli Dorota Malarczyk i Sławomir Liszewski.

Ukazał się drukiem (a także w wersji cyfrowej, w dostępie otwartym) XIV tom *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*, do którego artykuły przygotowali między innymi Anna Bochnak, Jarosław Bodzek i Mateusz Woźniak. Został także wydany pierwszy tom nowej serii wydawniczej „Studia nad medalem i sztuką medalierską”, którego redaktorami byli Agnieszka Smołucha-Sładkowska, Mateusz Woźniak i Paulina Taradaj (Muzeum Narodowe w Krakowie). Artykuły w nim zebrane były wcześniej prezentowane na konferencji „Medal i medalierstwo na przestrzeni wieków” (Kraków 2016). Przez cały 2020 rok trwały prace nad XV tomem *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych*, redagowanych przez Jarosława Bodzka, Mateusza Woźniaka, Dorotę Malarczyk, Annę Bochnak i Barbarę Zajęc (Uniwersytet Jagielloński). Wydanie tomu zaplanowano na rok następny. Dodatkowo

Anna Bochnak, Dorota Malarczyk i Mateusz Woźniak tworzyli zespół redakcyjny wydawanego przez Krakowski Oddział Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego czasopisma popularnonaukowego *Numizmatyk Krakowski*.

Kontynuowano prace nad realizacją wewnętrznych projektów badawczych prowadzonych w ramach działalności statutowej Muzeum Narodowego w Krakowie – „Plomby typu drohiczyńskiego w zbiorach MNK” (Anna Bochnak) oraz „Dirhamy dynastii Sāmānidów we wczesnośredniowiecznych skarbach z terenu Polski” (Dorota Malarczyk). Z kolei Jarosław Bodzek opracowywał w ramach projektu „Paphos Agora Project” monety pozyskane w trakcie badań Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Paphos na Cyprze.

Jedyny wykład wyjazdowy, jaki udało się zrealizować przed wprowadzeniem w marcu 2020 roku zakazu przemieszczania się – „Krok w ciemność. O początkach kolekcjonerstwa monet średniowiecznych” – został wygłoszony przez Mateusza Woźniaka w Warszawie na VI Sesji Numizmatycznej zorganizowanej przez Gabinet Numizmatyczny Damiana Marciniaka (6.02.2020).

Niestety, przeprowadzono jedynie trzy spotkania z planowanych dziewięciu w ramach popularyzatorskiego, stałego cyklu wykładów „Numizmatyka, czyli co?” (sezon dwunasty). Były to „Oryginał czy fałszerstwo? Wczesnośredniowieczne naśladownictwa monet islamskich” (Dorota Malarczyk, 14.01.2020), „Medale lane i problem «oryginału» w medalierstwie” (Agnieszka Smołucha-Sładkowska, 11.02.2020) oraz jako ostatni „Imitacje i naśladownictwa monet w starożytności” (Jarosław Bodzek, 10.03.2020).

W ramach spotkań naukowych organizowanych wspólnie przez Muzeum Narodowe w Krakowie i Sekcję Numizmatyczną Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk odbyła się niewielka sesja posterowa (6.11.2020), podczas której Arkadiusz Dymowski podzielił się z przybyłymi słuchaczami wynikami prowadzonego wspólnie z Mateuszem Boguckim i Grzegorzem Śnieżko (obaj z Polskiej Akademii Nauk) projektu „Użytkowanie monet antycznych w Europie Środkowej, Wschodniej i Północnej w średniowieczu i w okresie nowożytnym”.

Jarosław Bodzek i Dorota Malarczyk brali udział jako (kolejno) wiceprzewodniczący i członek Komitetu Organizacyjnego w pracach związanych z XVI Międzynarodowym Kongresem Numizmatycznym, który odbędzie się w Warszawie w 2022 roku. Oboje są także członkami zespołu redakcyjnego przygotowującego publikację *Survey of Numismatic Research 2014–2020*.

Z wielką radością przyjęliśmy informację, że Dorota Malarczyk została laureatką Samir Shamma Prize za 2020 rok. Nagroda ta, przyznawana co dwa lata (od 1992) przez Royal Numismatic Society w Londynie, honoruje autorów najlepszych artykułów lub książek z zakresu numizmatyki islamskiej. Doceniono ogromny wkład autorki w pracę nad monumentalnym pięciotomowym inwentarzem znalezisk skar-

bów wczesnośredniowiecznych z terenów Polski (*Frühmittelalterliche Münzfunde aus Polen Inventar I–V*), w ramach którego opracowała ponad 15 tysięcy monet islamskich (co warto podkreślić: w zdecydowanej większości zachowanych w niewielkich fragmentach).

BIBLIOGRAFIA PRACOWNIKÓW GABINETU NUMIZMATYCZNEGO ZA ROK 2020 (z uwzględnieniem pozycji wydanych z datą 2019)

BOCHNAK, A. i MŁODKOWSKA-PRZEPIÓRKOWSKA, I. 2019. „A Seventeenth-Century Hoard of Coins Found at the Cemetery near the Church Dedicated to St. Barbara in Old Town of Częstochowa”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 14: 281–324.

BOCHNAK, A. i WOŹNIAK, M. 2020. „Uwaga! Falszerstwo”, *Spotkania z zabytkami* 1–2: 64–65.

BOCHNAK, A. i WOŹNIAK, M. 2020. „Nie wszystko złoto, co się świeci, czyli o kolekcji fałszerstw w Gabinetnie Numizmatycznym Muzeum Narodowego w Krakowie”, *Cenne, Bezcenne / Utracone* 3(100)–4(101); ISSN 2657–7801 (wersja elektroniczna) <http://cennebezcenne.pl/wp-content/uploads/2020/10/2020-3-4-BOCHNAK-WOZNIAK.pdf>.

SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2019. „Ikonografia rewersu medalu Zygmunta Augusta autorstwa Padovana”, [w:] A. SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, P. TARADAJ i M. WOŹNIAK (red.), *Studia nad medalem i sztuką medalierską*, t. 1: *Medal i medalierstwo na przestrzeni wieków*, Kraków: 47–60.

TUNIA, K. i WOŹNIAK, M. 2019. „Monety z cmentarzyska wczesnośredniowiecznego w Stręgoborzycach, pow. Kraków”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 14: 221–248.

WOŹNIAK, M. 2019. „Działalność medalierska Towarzystwa Numizmatycznego w Krakowie (1888–1946)”, [w:] A. SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, P. TARADAJ i M. WOŹNIAK (red.), *Studia nad medalem i sztuką medalierską*, t. 1: *Medal i medalierstwo na przestrzeni wieków*, Kraków: 173–188.

WOŹNIAK, M. 2019. „Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2018)”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 14: 347–353.

WOŹNIAK, M. 2019. „Jaśnie Wielmożny Panie Hrabio – z korespondencji Emeryka Hutten-Czapskiego i Karola Beyera”, *Numizmatyk Krakowski* 2 (386): 42–45.

WOŹNIAK, M. 2019. „Kolekcja (?) numizmatyczna Emeryka Hutten-Czapskiego juniora (1897–1979)”, *Numizmatyk Krakowski* 2 (386): 86–94.

Adres autora:

Mateusz Woźniak
Muzeum Narodowe w Krakowie, Gabinet Numizmatyczny
ul. Piłsudskiego 12, 31–109 Kraków
mwozniak@mnk.pl

MATEUSZ WOŹNIAK

The National Museum in Krakow

ORCID: 0000-0002-1243-6536

**The Chronicle of the Numismatic Cabinet
of the National Museum in Krakow (2020)**

In 2020, the staff members of the Numismatic Cabinet consisted of: Professor extraordinarius Jarosław Bodzek (Head, ancient coins); Anna Bochnak, MA (modern coins, varia); Anda Jaworucka-Drath, MA (paper money); Dorota Malarczyk, MA (Oriental coins, deposits); Agnieszka Smołucha-Sładkowska, MA (medals); and Mateusz Woźniak, MA (mediaeval coins).

At the end of 2020, the collection of the Numismatic Cabinet comprised 117,496 items, and together with deposits and objects that are not registered in the inventory (auxiliary materials) – 124,102 items. The collection increased by 1973 items (in terms of inventory entries) in comparison to the past year.

The year 2020, by reason of numerous restrictions undertaken to limit the transmission of the COVID-19 virus, was definitely marked by a scarcity of activities related to the participation in conferences, holding lectures or researching library source materials. The majority of work of the staff of the Numismatic Cabinet was related to the classification and description of items and uploading entries into the MUZA database system, the results of which can be viewed in the online catalogue of the collections of the National Museum in Krakow (<https://zbiory.mnk.pl>).

Despite the difficult global situation, our donors have not let us down, enriching the collection of the Numismatic Cabinet with new interesting artefacts. The largest set (of nearly 1200 items) was donated by Mirosław Kruszyński (Geneva).

Among donations, particularly noteworthy are ancient Kushan and Indian coins (78 pieces). An extremely interesting group are nearly 400 coins from European colonies in the Far East (19th–20th c.), among them from the East India Company, British, Portuguese and Dutch India, Ceylon, Malaysia, Borneo, Nepal and Burma. Represented in great number are also issues of Italian states, the Papal State, the Order of Malta, the Duchies of Lorraine and Salzburg dated to the 18th- through mid-19th century (nearly 200 pieces), and local Swiss coins from the period from the 16th through the 19th century (189 pieces).

The donation from Mirosław Kruszyński also augmented our collection of devotional articles by further religious medals and emblems (46 items).

It was not for the first time that our collection of securities was enriched by Leszek Koziarowski, President of the Society of Collectors of Historical Securities, who

donated 11 Polish securities from the interwar period, as well as 19th- and 20th- century Polish, Russian and Belgian bonds (9 pieces), while Mirosław Kruszyński donated almost 150 banknotes from the 20th and 21st centuries.

The subdivision of forged coins was enriched by items from the donations made by Jacek Budyn, Andrzej Gil, Jan M. Ostrowski and Mateusz Woźniak.

The collection of varia received items donated by Mirosław Kruszyński (goldweights from Ghana, opium weights from Burma, African commodity money), Łukasz Woźniak (a commodity seal linked with the period of reign of King Władysław Jagiełło [1386–1434]) and Mateusz Woźniak.

Towards the end of 2020, despite unfavourable conditions, we managed to open the new temporal exhibition “Gdzie Rzym, gdzie Krym... Mennictwo Złotej Ordy i Chanatu Krymskiego” [Where is Rome, where is Crimea... The Coinage of the Golden Horde and the Crimean Khanate] (29 December 2020 – 19 December 2021). This was another take on the presentation of the history of Oriental coinage following the 2015 display “Między Wschodem a Zachodem. Od Damaszku do Andaluzji. Pieniądz islamski w wiekach średnich” [Between the East and the West. From Damascus to Andalusia. Islamic Coins in the Middle Ages], in case of which we resorted to artefacts from private collections. The latest exhibition was based on the collection of Sławomir Liszewski. The presented brilliant selection was complemented to a small degree by numismatic artefacts from the collections of Jacek Budyn and the National Museum in Krakow. Apart from the coins of khans of the Golden Horde and rulers of the Crimean Khanate, the exhibition was supplemented by issues from Ruthenian principalities dependent from the Golden Horde, coins from Genoese colonies on Crimea and from Ottoman Turkey that in 1475 seized Crimea, the Crimean Khanate becoming thus its vassal state. The exhibition’s curators were Dorota Malarczyk and Sławomir Liszewski.

Volume XIV of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* was published in print (as well as an open access digital version), with contributions from, among others, Anna Bochnak, Jarosław Bodzek and Mateusz Woźniak. Also published was the first volume of the new editorial series *Studia nad medalem i sztuką medalierską* [Studies on medals and medallistic art], whose editors were Agnieszka Smołucha-Sładkowska, Mateusz Woźniak and Paulina Taradaj (the National Museum in Krakow). Papers collected in the volume had been previously presented at the conference “Medal i medalierstwo na przestrzeni wieków” [Medals and medallistic art throughout the centuries] (Krakow 2016). In the course of the entire year 2020, volume XV of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* was being edited by Jarosław Bodzek, Mateusz Woźniak, Dorota Malarczyk, Anna Bochnak and Barbara Zajac (the Jagiellonian University). The volume is planned to be published the following year (2021). Additionally, Anna Bochnak, Dorota Malarczyk and Mateusz Woźniak acted

as an editorial team of the popular-scientific journal *Numizmatyk Krakowski* [Krakow Numismatist] issued by the Krakow Branch of the Polish Numismatic Society.

Continued were works on the realisation of internal research projects run as part of the statutory activity of the National Museum in Krakow – “Plomby typu drohiczyńskiego w zbiorach MNK” [Dorogichin-type seals in the collection of the NMK] (Anna Bochnak) and “Dirhamy dynastii Sāmānidów we wczesnośredniowiecznych skarbach z terenu Polski” [Dirhams of the Sāmānid dynasty in early-mediaeval hoards from the territory of Poland] (Dorota Malarczzyk). Jarosław Bodzek studied and classified, within the “Paphos Agora Project,” coins acquired during the excavation works of the Institute of Archaeology of the Jagiellonian University at Paphos on Cyprus.

The only visiting lecture that managed to take place before the introduction of the travel ban in March 2020 – “Krok w ciemność. O początkach kolekcjonerstwa monet średniowiecznych” [A step into the darkness. On the beginnings of the collecting of mediaeval coins] – was held by Mateusz Woźniak in Warsaw at the VI Numismatic Session organised by Damian Marciniak’s Numismatic Cabinet (6 February 2020).

Alas, only three meetings (out of planned nine) from the ongoing series of lectures for the public titled “Numizmatyka, czyli co?” [Numismatics. What is it?] (12th season) could be held. These were: “Oryginał czy fałszerstwo? Wczesnośredniowieczne naśladownictwa monet islamskich” [Original or forged? Early-mediaeval imitations of Islamic coins] (Dorota Malarczzyk, 14 January 2020), “Medale lane i problem «oryginału» w medalierstwie” [Cast medals and the problem of the ‘original’ in medallist art] (Agnieszka Smołucha-Sładkowska, 11 February 2020), and, as last, “Imitacje i naśladownictwa monet w starożytności” [Imitations and copies of coins in the Antiquity] (Jarosław Bodzek, 10 March 2020).

As part of scientific meetings organised by the National Museum in Krakow and the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences, a small poster session took place (on 6 November 2020), during which Arkadiusz Dymowski shared with the audience the results of the project run with Mateusz Bogucki and Grzegorz Śnieżko (both from the Polish Academy of Sciences): “Użytkowanie monet antycznych w Europie Środkowej, Wschodniej i Północnej w średniowieczu i w okresie nowożytnym” [The use of ancient coins in Central, Eastern and Northern Europe in the Middle Ages and the early Modern era].

Jarosław Bodzek and Dorota Malarczzyk participated, respectively as vice-president and member of the Organisational Committee, in the works related to the 16th International Numismatic Congress which is going to take place in Warsaw in 2022. Both are members of the editorial team preparing the publication *Survey of Numismatic Research 2014–2020*.

It is with immense joy that we have received news of Dorota Malarczyk being honoured the Samir Shamma Prize for the year 2020. The prize, awarded biannually (since 1992) by the Royal Numismatic Society in London, honours authors of the best papers or books on Islamic numismatics. Appreciated was her huge amount of work on the monumental, five-volume inventory of finds of early-mediaeval hoards from the territory of Poland (*Frühmittelalterliche Münzfunde aus Polen. Inventar I–V*), within which she studied and classified more than 15 thousand Islamic coins (that – which is worth emphasis – in majority have only been preserved in small fragments).

BIBLIOGRAPHY OF THE STAFF MEMBERS OF THE NUMISMATIC CABINET FOR THE YEAR 2020 (including publications dated 2019)

BOCHNAK, A. and MŁODKOWSKA-PRZEPIÓRKOWSKA, I. 2019. “A Seventeenth-Century Hoard of Coins Found at the Cemetary near the Church Dedicated to St. Barbara in Old Town of Częstochowa”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 14: 281–324.

BOCHNAK, A. and WOŹNIAK, M. 2020. “Uwaga! Falszerstwo”, *Spotkania z zabytkami* 1–2: 64–65.

BOCHNAK, A. and WOŹNIAK, M. 2020. “Nie wszystko złoto, co się świeci, czyli o kolekcji fałszerstw w Gabinecie Numizmatycznym Muzeum Narodowego w Krakowie”, *Cenne, Bezcenne / Utracone* 3(100)–4(101); ISSN 2657–7801 (wersja elektroniczna) <http://cennebezcenne.pl/wp-content/uploads/2020/10/2020-3-4-BOCHNAK-WOZNIAK.pdf>.

SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2019. “Ikonografia rewersu medalu Zygmunta Augusta autorstwa Padovana”. In: A. SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, P. TARADAJ and M. WOŹNIAK (eds.), *Studia nad medalem i sztuką medalierską*, vol. 1: *Medal i medalierstwo na przestrzeni wieków*, Kraków: 47–60.

TUNIA, K. and WOŹNIAK, M. 2019. “Monety z cmentarzyska wczesnośredniowiecznego w Stręgoborzycach, pow. Kraków”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 14: 221–248.

WOŹNIAK, M. 2019. „Działalność medalierska Towarzystwa Numizmatycznego w Krakowie (1888–1946)”. In: A. SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, P. TARADAJ and M. WOŹNIAK (eds.), *Studia nad medalem i sztuką medalierską*, vol. 1: *Medal i medalierstwo na przestrzeni wieków*, Kraków: 173–188.

WOŹNIAK, M. 2019. “Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2018)”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 14: 347–353.

WOŹNIAK, M. 2019. “Jaśnie Wielmożny Panie Hrabio – z korespondencji Emeryka Hutten-Czapskiego i Karola Beyera”, *Numizmatyk Krakowski* 2 (386): 42–45.

WOŹNIAK, M. 2019. “Kolekcja (?) numizmatyczna Emeryka Hutten-Czapskiego juniora (1897–1979)”, *Numizmatyk Krakowski* 2 (386): 86–94.

Translation: Karolina Koriat

The author’s address:

Mateusz Woźniak
National Museum in Krakow, Numismatic Cabinet
12 Piłsudskiego Street, 31-109 Krakow, Poland
e-mail: mwozniak@mnk.pl

Il. 1–2. Wystawa „Gdzie Rzym, gdzie Krym... Mennictwo Złotej Ordy i Chanatu Krymskiego”. Fot. Tomasz Markowski, Muzeum Narodowe w Krakowie
Figs. 1–2. Exhibition “Where is Rome, where is Crimea... The Coinage of the Golden Horde and the Crimean Khanate”. Photo by Tomasz Markowski, National Museum in Krakow